

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукова бібліотека**

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РІВНЕНСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ**

*(Збірник матеріалів
VI-ї науково-практичної конференції
30 серпня 2012 р.)*

Рівне 2012

УДК 027.7:378
Н 34
ББК 78.34(4Укр)

**Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету:
стан і перспективи розвитку** : зб. матеріалів VI-ї наук.-практ. конф., 30 серп. 2012 р. /
укл.: С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк. –Рівне : РДГУ, 2012. – 69 с.

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Г. П. Семенюк – заступник
директора з наукової роботи наукової
бібліотеки Рівненського державного
гуманітарного університету.

Рецензенти:

Л. Ф. Трачук – канд. іст. наук,
доц. кафедри бібліотекознавства і
бібліографії
Рівненського державного
гуманітарного
університету.

Представлені у збірнику статті охоплюють широкий спектр питань в діяльності наукової бібліотеки РДГУ, пов'язаних з формуванням, зберіганням, пошуком, використанням та продукуванням інформації, еволюцією університетської бібліотеки в умовах інформатизації та реформування вищої освіти України.

Видання адресоване широкому колу бібліотечних фахівців, особливо бібліотек вищих навчальних закладів, а також студентам – майбутнім бібліотекарям.

Ухвалено методичною радою
наукової бібліотеки РДГУ
Протокол № 8
від 20.09.2012 р.

©Наукова бібліотека РДГУ
Рівне, вул. Остафова, 31
<http://nlibrary-rdgu.rv.ua>
library@rshu.edu.ua

УДК 027.7:378

С. Н. ГРИПИЧ

*доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного
університету*

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Резюме. На прикладі діяльності наукової бібліотеки РДГУ розглянуто поєднання різних видів ресурсів та послуг (електронних та традиційних), що уможлиблює оперативне, якісне і максимально повне задоволення інформаційних потреб користувачів на сучасному рівні.

Ключові слова: користувач, ресурси, інформаційний сервіс, електронні технології.

Наукова бібліотека РДГУ, як невід’ємна частина освітньої системи університету, спрямовує свої зусилля на модернізацію освітнього простору в контексті європейських вимог і, насамперед, практичного приєднання до Болонського процесу.

Бібліотека працює над удосконаленням організаційної, управлінської, наукової, науково-методичної, інноваційної діяльності, які ефективно сприяють виконанню завдань навчального, наукового та виховного процесів університету.

Головною метою наукової бібліотеки є подальше зміцнення матеріально-технічної бази, забезпечення матеріально-технічними ресурсами, формування та поповнення фондів друкованими та електронними виданнями, впровадження в її діяльність нових інформаційних технологій.

Завдання бібліотеки полягає у забезпеченні доступності документів, інформації, знань для ефективного розвитку освітньої та наукової діяльності РДГУ на основі максимально повного задоволення

інформаційних потреб користувачів на ґрунті можливостей новітніх технологій.

Значну увагу бібліотека приділяє подальшій поетапній трансформації з традиційної бібліотеки в електронну бібліотеку – медіатеку.

В університетській бібліотеці активно продовжується робота з функціонування центрів: психолого-педагогічної інформації; молодого дослідника; правової інформації.

Традиційно бібліотека ставить за мету навчити студентів та інших категорій користувачів володіти умінням самостійно здобувати знання, сприймати, аналізувати і використовувати інформаційний потенціал.

Важливими напрямками в роботі бібліотеки є науково-дослідна, науково-аналітична, науково-видавнича діяльність.

Реалізуючи культурно-просвітницьких заходів, які охоплюють різноманітні аспекти навчання та суспільного життя.

Здійснюються моніторингові дослідження всіх ланок діяльності університетської бібліотеки з метою визначення подальших перспектив розвитку і удосконалення кожної з них.

Підвищення кваліфікації колективу наукової бібліотеки ґрунтується на вивченні практичного досвіду і скеровується на впровадження передової бібліотечної практики.

Наукова бібліотека РДГУ бере участь в освітньому та науковому процесі, взаємодіючи з ректоратом, факультетами, кафедрами університету на принципах партнерства, а також співпрацює з Національними бібліотеками України, бібліотеками інших вищих навчальних закладів, державними та громадськими установами для якісного виконання всіх поставлених перед бібліотекою завдань.

Обслуговування користувачів

У науковій бібліотеці університету серйозна увага приділяється обслуговуванню користувачів, своєчасному і повному виконанню їх запитів з урахуванням завдань, які ставить вища школа щодо підготовки фахівців. Професійні, освітні, культурні потреби всіх своїх користувачів задовольняються за допомогою відповідних бібліотечних, бібліографічних та інформаційних послуг.

Система обслуговування характеризується низкою таких основних напрямків:

- видового, типового, галузевого забезпечення документами і інформацією через систему 4-х абонементів, 3-х читальних

залів, 15-ти кафедральних бібліотек та довідково-пошукового апарату в електронному та традиційному режимі;

- комплексного, повного і оперативного обслуговування;
- диференційованого підходу;
- комфортного обслуговування;
- доступності документів і інформації як в межах бібліотеки так і в глобальних світових мережах (Інтернет, електронна пошта).

Відповідно до своїх функцій щодо обслуговування користувачів наукова бібліотека РДГУ виконує такі основні завдання як:

- забезпечення якісного виконання інформаційних запитів та розкриття фондів;
- визначення загальної оцінки стану інформаційно-бібліотечного обслуговування;
- вивчення складу користувачів та визначення основних тенденцій в їх інформаційних запитах;
- виявлення позитивних та негативних факторів, що впливають на основні показники з обслуговування;
- спрямовування своєї діяльності на досягнення високого рівня знань студентів, який передбачає базову, інформаційну та безперервну освіту.

Особлива увага приділяється створенню максимальних умов для самостійної підготовки навчальних завдань, роботі над науковими проектами та індивідуально-особистісних зацікавлень в літературі та інформації.

Ефективність обслуговування користувачів здійснюється за рахунок продуманої структури бібліотеки, режиму її роботи, складу фондів, довідково-пошукового апарату, комп'ютерних технологій, налагодженої системи інформування щодо спектру бібліотечних послуг, прискорення процесу документовидачі, упередження та скорочення кількості незадоволених запитів читачів.

Постійно триває пошук ефективних форм обслуговування, які б відповідали очікуванням користувачів бібліотеки. Зокрема, розширюється спектр інформаційних послуг web-сайту наукової бібліотеки РДГУ та розвиток онлайн-ових (віддалених) форм обслуговування читачів.

Але і традиційні форми, які є ефективними в роботі з обслуговування користувачів, продовжують широко використовуватися в бібліотеці. Однією з таких форм є щорічна видача на початку навчального року (згідно графіку) комплектів підручників і науково-методичних посібників студентам всіх факультетів з 1-го по 5-й курс стаціонарної форми навчання. Групові форми обслуговування

використовують також при проведенні практичних і лабораторних занять. На абонементі нотно-музичної літератури студенти обслуговуються в умовах відкритого доступу до фондів. Користувачам надаються послуги з ксерокопіювання документів.

Фондами читальних залів, довідково-пошуковим апаратом бібліотеки користуються студенти і науковці інших вищих навчальних закладів, учні загальноосвітніх шкіл та ін. В середньому, протягом року за єдиним читацьким обліком реєструється майже 13 тисяч користувачів, кількість фактично обслужених читачів на всіх пунктах обслуговування бібліотеки нараховується близько 47 тисяч, кількість відвідувань перевищує 425 тисяч, а видається різноманітних джерел інформації майже 860 тисяч.

Культурно-просвітницька робота

Наукова бібліотека РДГУ значну увагу приділяє вихованню та популяризації культурних, духовних, моральних та етичних цінностей серед студентської молоді шляхом організації інформаційних та культурно-просвітницьких заходів.

Складові змісту виховної роботи реалізуються такими шляхами: під час навчальних занять; у процесі проходження практики; через залучення студентської молоді до культурно-просвітницьких заходів, організованих бібліотекою; під час занять в університетських гуртках і товариствах; через залучення до науково-дослідної роботи та участі у студентському самоврядуванні. В цьому напрямку бібліотека активно співпрацює з ректоратом, деканатами та кураторами груп, кафедрами університету та викладачами.

Форми та тематика культурно-просвітницьких заходів систематизуються за відповідними тематичними циклами, що дають можливість більш комплексно і поглиблено розкривати широкий спектр навчальних, наукових, культурних та соціальних питань.

Зокрема, з метою адаптації студентів-першокурсників до студентського життя, специфіки навчання, був проведений цикл заходів «Перші кроки у вищому навчальному закладі», куди увійшли не тільки традиційні заняття з основ інформаційної культури, але й такі культурно-просвітницькі заходи як: «День відкритих дверей», «Година цікавих повідомлень (Майбутньому культурологу)». При цьому ми враховуємо і ризики соціуму, і незнайоме місто для тих, хто приїхав з іншої місцевості, тому проведені були і такі бесіди як: «Серйозна розмова (Шкідливі звички)» та «Рівне: мандрівка крізь віки».

Пріоритетною є, звичайно, культурно-просвітницька діяльність, спрямована на розширення і поглиблення знань відповідно до завдань навчального процесу та виробничої практики, які знайшли своє

відображення в циклі культурно-просвітницьких заходів «Університетська освіта». Його змістовне наповнення включало в себе: «Предметний тиждень» (проведений на факультеті української філології і приурочений до «Дня рідної мови»; «День факультету» (проведений на психолого-природничому факультеті), бесіду «У пошуках гармонії життя (Психологія сім'ї)». Бібліотека університету взяла участь у студентській науковій конференції «Модель випускника-філолога. В рамках циклу «Вивчаємо у вищому навчальному закладі» проведені такі аналітичні бібліографічні огляди літератури як: «Крок до успіху (Практична психологія в професійній діяльності)»; «Базові засади політології: історія, теорія, методологія»; «Словникові розсипи (Українська лексикологія)»; «Вивчаємо музичний фольклор (Навчальна та навчально-методична література)»; «Розглядаємо тему: діловий етикет – основа професіоналізму» та ін.

Сучасному суспільному життю України і світу було присвячено цикл культурно-просвітницьких заходів «Пульс сьогодення», в рамках якого проведено аналітичні бібліографічні огляди літератури: «Україна з погляду Європи» (Політика. Економіка. Культура); «Україна і світ: сучасні геополітичні проблеми».

На допомогу вивченню та осмисленню історичного минулого був спрямований цикл «Історичні студії, краєзнавчі хроніки, пам'ятні дати», до якого увійшли такі культурно-просвітницькі заходи: бесіда «Рівне: мандрівка крізь віки»; усний журнал «Пам'ятаємо Чорнобильський квітень» (до 25-річчя аварії на ЧАЕС); аналітичні бібліографічні огляди літератури: «Широкий світ малої Батьківщини» (Історія населених пунктів Рівненщини); «Будівничий нації» (До 145-річчя від дня народження М. Грушевського); «Осмислення історії (Історія України в художній літературі)»; огляд книг серії «Особистість і доба».

Традиційно в культурно-просвітницькій діяльності бібліотеки був представлений цикл заходів «РДГУ: історія і сьогодення». Його мета – популяризація та розкриття наукового та творчого доробку викладачів РДГУ, відзначення пам'ятних дат в історії нашого університету. В рамках цього циклу були проведені такі заходи: презентація біобібліографічного посібника «РДГУ в персоналіях» (Науковий літопис. Том. 1), який підготувала до друку наукова бібліотека РДГУ. Цей посібник також було презентовано і на web-сайті бібліотеки та представлено в телепередачі «Світ освіт» Рівненської телерадіомовної компанії. Бібліотека взяла участь і в організації та проведенні презентації книги викладача РДГУ професора Воробйової Л. М. «Психолінгвістичний глосарій». Протягом року

неодноразово організовувались виставки перегляди наукових праць викладачів РДГУ.

Інтелектуальний, естетичний, духовний напрямки культурно-просвітницької діяльності був відображений в циклі «Наука, культура, мистецтво», що був представлений заходами такої тематики: усний журнал «Корені та парості (Видатні українські родини та їх роль в суспільному та культурному житті України)»; бібліотека взяла участь в організації та проведенні студентського наукового семінару «Духовно-культурний розвиток України», приуроченому 450-річчю Пересопницького Євангелія. Також були проведені аналітичні бібліографічні огляди літератури: «Національно-культурна спадщина України. (Живопис. Архітектура)», «Хореографічна мозаїка (Новинки літератури з хореографічного мистецтва)».

З метою популяризації читання як складової частини просвітництва, духовного розвитку та інтелектуалізації особистості, а також беручи до уваги «Концепцію Державної цільової програми підтримки та розвитку читання на період до 2015 р.», Наукова бібліотека організувала цикл заходів «Є в книгах незмірна глибина...», в рамках якого були проведені: літературно-музична композиція «Ти себе Українкою звала» (До 140-ї річниці з дня народження Лесі Українки); аналітичні бібліографічні огляди літератури: «З високим іменем Кобзаря» (Про лауреатів Національної премії України ім. Т. Шевченка в галузі літератури); «Це цікаво знати (Огляд-знайомство з періодичними виданнями, які надходять до наукової бібліотеки РДГУ)»; «Що пишуть і читають у ХХІ ст.?» (Огляд літературно-художніх журналів); «Книга і час (Класика і сучасність)» та ін.

Традиційно значна увага в науковій бібліотеці РДГУ приділяється виставковій діяльності. Їх тематика розробляється з урахуванням широкого спектру читацьких запитів, у співвіднесенні з загальними вимогами часу. Інтерес у читачів викликають виставки нових надходжень, жанрові виставки, персональні виставки, виставки дискусій, аудиторні виставки-перегляди. Наприклад: «Вивчаємо у вищому навчальному закладі: загальна психологія», цикл виставок «Студенту-практиканту» (Методика. Практика. Досвід); виставка-презентація журналу «Мандрівець»; «Наука і релігія: трансформаційні тенденції сьогодення»; «Перехресні стежки життя і творчості І. Франка» (До 155-річчя від дня народження та 95-річчя з дня смерті); «Мовні проблеми в Україні: потенціал єднання чи конфлікту?»; виставки циклу «Календар знаменних і пам'ятних дат» та ін. Також в роботу бібліотеки впроваджена практика підготовки електронних

презентацій, віртуальних книжкових виставок, що регулярно розміщуються на сайті наукової бібліотеки РДГУ (nlibrary-rdgu.rv.ua), а також бібліографічні покажчики та посібники, видані нашою бібліотекою.

Довідково-бібліографічна та інформаційна робота

Довідково-бібліографічна та інформаційна діяльність наукової бібліотеки здійснюється у відповідності з основними напрямками наукової і навчальної діяльності університету. Бібліотека спрямовує свої зусилля на створення відповідних умов та сервісних послуг для ефективного використання документних і інформаційних ресурсів та зручного доступу до них.

Основними напрямками бібліографічного інформування є:

- аналітико-синтетична обробка документів;
- удосконалення довідково-пошукового апарату в картковій та електронній формах;
- довідково-бібліографічне та інформаційне обслуговування читачів;
- науково-видавнича діяльність;
- запровадження новітніх технологій, розширення інформаційного сервісу;
- формування інформаційної культури користувачів;
- рекламно-іміжева діяльність.

Перш за все, наукова бібліотека працює над веденням та удосконаленням довідково-пошукового апарату. Здійснюється формальна та змістовна обробка документів. Застосування комп'ютерних інформаційних технологій розширює можливості ефективного використання бібліотечних інформаційно-пошукових систем: електронного каталогу, бібліотечних та реферативних баз даних; повнотекстової бази даних законодавчих та нормативно-правових документів комп'ютерної програмної системи «Консультант», мережі Інтернет, web-сайту наукової бібліотеки РДГУ, традиційного карткового довідково-пошукового апарату.

Довідково-бібліографічне обслуговування реалізовується за наступними напрямками:

- довідково-бібліографічне обслуговування в усній і письмовій формах з різноманітної тематики і типу довідок;
- надання консультацій щодо пошуку відповідної інформації, оформлення списків літератури до наукових робіт тощо.

Інформаційна діяльність визначається проведенням відповідних індивідуальних, групових і масових форм та методів, які є традиційно

ефективними для студентів, викладачів та інших категорій користувачів бібліотеки. При цьому застосовується диференційований підхід щодо читацького та цільового спрямування інформаційних запитів. Найуспішніше і найповніше інформування про бібліотечні ресурси здійснюється в ході комплексних заходів: «Днів кафедр», «Днів інформації», «Днів факультету», «Дня аспіранта».

Ми провели «Дні кафедр» на кафедрах: історії України; теорії та методики виховної роботи; педагогіки початкової освіти; технічної і графічної освіти та профорієнтації та ін.

«Дні факультету» були проведені на психолого-природничому факультеті. Один із них був призначений майбутнім екологам та біологам, інший – для студентів-психологів. На цих комплексних заходах необхідна інформація надана і професорсько-викладацькому колективу факультету.

Відповідну інформаційну підтримку молодим науковцям бібліотека надає і при проведенні «Дня аспіранта».

Регулярно здійснюється оперативне інформування в режимі «Диференційованого забезпечення керівництва» (ДЗК) і «Вибіркового розповсюдження інформації» (ВРІ) за заздалегідь визначеними темами.

Протягом року наукова бібліотека знайомить студентів і викладачів з аналітичними бібліографічними оглядами літератури відповідно до навчально-виховних і наукових потреб. Серед них огляди циклу «Вивчаємо у вищому навчальному закладі...», «Розглядаємо тему...». Наприклад: «Книга і час» (Класика і сучасність), «Зв'язки з громадськістю як сфера професійної діяльності», «Базові засади політології: історія, теорія, методологія», «Словникові розсипи» (Українська лексикологія), «Соціологія як наука про суспільство» та інші.

Традиційно аналітичні бібліографічні огляди новинок літератури, в тому числі й нових періодичних та бібліографічно-інформаційних видань проводяться на засіданнях кафедр згідно їх профілю.

Регулярно в міру надходження нової літератури бібліотека організовує такі комплексні заходи як «Дні інформації».

З року в рік університетська бібліотека організовує і аудиторні виставки-перегляди. На них і студентам і викладачам надається максимум інформації про наявність навчальної, наукової, довідкової та іншої літератури з тієї чи іншої дисципліни.

Враховуючи численні запити читачів, бібліотека продовжує роботу зі створення оглядово-аналітичної інформації, що представлена

у формі прес-бібліодайджестів матеріалів українських періодичних видань.

Відповідно до змінюваних потреб навчального і наукового процесів бібліотека працює над пошуком шляхів доступу до інформаційних ресурсів через впровадження сучасних інформаційних технологій та розширення і удосконалення інформаційного сервісу.

Враховуючи те, що в структурі університету є інститут педагогіки та психології, в науковій бібліотеці РДГУ вже не перший рік функціонує «Центр психолого-педагогічної інформації», а в 2011 р. створено ще 2 інформаційні центри: «Центр молодого дослідника» та «Центр правової інформації». В рамках діяльності центрів бібліотека своїми традиційними та електронними ресурсами і послугами сприяє: університетській освіті; професійній діяльності; допомозі у здійсненні наукових досліджень та проєктів; участі в суспільному житті; розвитку особистості та самоосвіті.

Інформаційні центри поповнюються необхідними друкованими та електронними джерелами. На основі ресурсної бази бібліотека в рамках «Центрів...» пропонує відповідний інформаційний сервіс. Серед традиційних форм: виставки, аналітичні огляди літератури, відповідні бібліографічні видання, створені університетською бібліотекою. Значна частина інформації, призначена для «Центрів...» розміщується на сайті наукової бібліотеки РДГУ (nlibrary-rdgu.rv.ua), де для них виділені в меню спеціальні поля. Їх змістовне наповнення включає віртуальні виставки та презентації, новинки літератури, корисні Інтернет-посилання, інформаційні повідомлення про заплановані інформаційні та культурно-просвітницькі заходи в рамках діяльності «Центрів...» та ін.

Важливою складовою інформаційно-бібліографічного напряму роботи бібліотеки є її науково-видавнича діяльність, що ґрунтується на підготовці та випуску науково-допоміжних, рекомендаційних, поточних, ретроспективних, тематичних, персональних покажчиків та списків літератури, що видані друком та представлені в електронному вигляді.

Наукова бібліотека РДГУ є центром біобібліографічних та бібліографічних досліджень наукового і творчого доробку своїх викладачів. Ми продовжуємо випуск персональних біобібліографічних покажчиків літератури серії «Академіки, доктори наук, професори РДГУ». Беручи до уваги наявність у структурі університету Інституту мистецтв, бібліотекою започатковано випуск біобібліографічних покажчиків літератури серії «Діячі культури та мистецтв РДГУ». Із останніх напрацювань директора наукової бібліотеки РДГУ –

доц. Грипич С. Н. у співавторстві з деканом історико-соціологічного факультету доц. Шеретюком В. М. до ювілею ректора університету професора Постоловського Р.М. було здійснено підготовку збірника «Звідки життя повниться добром. Життєвий шлях Руслана Михайловича Постоловського у спогадах, світлинах, коментаріях та його наукова спадщина» (Рівне, 2011).

Продовження вивчення наукового і творчого доробку викладачів РДГУ знаходить своє відображення в подальшій роботі над випуском щорічників «Друковані праці РДГУ за ... рік».

Враховуючи те, що в університеті систематично проводяться міжнародні, всеукраїнські наукові конференції, семінари, бібліотека, крім традиційних виставок-переглядів літератури, випускає рекомендаційні покажчики до тем названих наукових заходів. Здійснено випуск такого покажчика за темою «Розвиток професійної ідентичності в процесі навчання у вищому навчальному закладі».

В рамках діяльності «Центру психолого-педагогічної інформації» бібліотека продовжує випуск бібліографічних списків літератури серії «Педагогічна інноватика».

З метою інформування кафедр університету про стан документного забезпечення навчальних дисциплін бібліотекою започаткована серія інформаційно-методичних посібників «Інформаційно-методичне забезпечення навчальних дисциплін фондами наукової бібліотеки РДГУ», в рамках якої видані посібники: «Кафедра історії України», «Кафедра загальної і соціальної педагогіки та акмеології».

Прагнучи детальніше ознайомити з науково-видавничою діяльністю бібліотеки широкий читацький загал університету, був виданий анотований бібліографічний покажчик «Бібліографічні посібники наукової бібліотеки РДГУ 2001-2011 рр.».

Бібліотека спрямовує свою діяльність на допомогу в науково-дослідній роботі університету. Надаються консультації з питань підбору інформаційних джерел, оформлення списків використаної літератури до наукових робіт, визначаються класифікаційні індекси на статті і книги, які готують до друку викладачі РДГУ та ін.

Одним з основних завдань бібліотеки є також всебічне сприяння самостійній роботі студентів. З цією метою ми прагнемо удосконалювати навички інформаційної культури своїх користувачів (студентів, викладачів та ін.). Традиційними в цьому напрямку діяльності є заняття з «Основ інформаційної культури», організовані на початку навчального року для студентів 1-х курсів всіх факультетів стаціонарної форми навчання. А викладачі навчальної дисципліни

«Науково-дослідна робота студентів: організація, методологія, інформаційне забезпечення», що входить у навчальні плани студентів 3-го курсу, активно залучають спеціалістів бібліотеки до проведення аналітичних бібліографічних оглядів відповідно до програми названої навчальної дисципліни.

Враховуючи труднощі студентів і молодих науковців особливо в оформленні списків використаної літератури до наукових робіт різних типів, бібліотека університету на своєму сайті розмістила «Методичні рекомендації з впровадження ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», які бібліотека підготувала і видала друком.

Інформаційній культурі користувачів сприяють і різноманітні культурно-просвітницькі та інформаційні заходи, які проводить бібліотека, а також безпосереднє індивідуальне бібліотечне та бібліографічне обслуговування.

Метою рекламно-інформаційної діяльності бібліотеки є бажання донести інформацію до широкого загалу в університеті та поза його межами про цінність і значення бібліотеки, користь її послуг через систему різноманітних рекламно-інформаційних заходів (наочних, усних, друкованих, електронних). Зокрема, в телепередачі «Світ освіт» Рівненської телерадіокомпанії, черговий випуск якої був приурочений до «Дня науки», бібліотека університету представила свою науково-видавничу продукцію, що висвітлює науковий і творчий доробок викладачів РДГУ та здійснила телевізійну презентацію біобібліографічного посібника «РДГУ в персоналіях» (Науковий літопис. Том 1-й).

Розкриття фондів бібліотеки, зокрема літератури про життєвий і творчий шлях Лесі Українки та книги і публікації, присвячені аварії на Чорнобильській АЕС і її наслідків для Рівненської області були представлені загалом в 4-х ефірах Рівненського радіо в історико-краєзнавчій радіопередачі «Минувшина».

До Всеукраїнського дня бібліотек була приурочена, організована бібліотекою акція «Подаруй бібліотеці сучасну художню книгу».

Web-сайт наукової бібліотеки слугує не тільки формою рекламної діяльності, але і сам є об'єктом реклами. Також засобом реклами є і сторінка бібліотеки на загальноуніверситетському сайті.

При проведенні різноманітних інформаційних та культурно-просвітницьких форм роботи бібліотека використовує університетське радіо, де звучать анонси про заплановані заходи.

Формуванню позитивного іміджу слугують публікації співробітників бібліотеки у збірниках наукових праць та періодичних

виданнях. Прогресивний досвід нашої бібліотеки, її ресурсні та сервісні можливості озвучувалися на різноманітних міжнародних, всеукраїнських і регіональних наукових конференціях та семінарах (в т.ч. і організованих науковою бібліотекою РДГУ).

Також працювали над створенням різноманітних рекламних оголошень, інформаційних листів тощо. До вже існуючого головного інформаційного стенду бібліотеки, де подана інформація про наукову бібліотеку РДГУ, виготовлено і встановлено ще 2 стенди, на яких користувачі мають можливість ознайомитися з науково-видавничою діяльністю бібліотеки, що теж сприяє позитивному її іміджу.

Та передумовою успіху реклами й роботі з громадськістю, все ж таки, є високоякісні, надійні й адекватні потребам послуги бібліотеки, насамперед переконлива пропозиція інформаційних ресурсів, вчасні й прості в користуванні інформаційні послуги, ґрунтовні довідки і консультації, необхідна бібліографічна продукція та ін.

Комплектування книжкового фонду

Незважаючи на збільшення вартості поліграфічної продукції та складнощі виконання закону про тендерну систему закупівель, наукова бібліотека продовжує комплектувати свої фонди новітніми виданнями на паперових та електронних носіях. Крім цього, протягом року до її фондів надходить понад 300 назв українських і зарубіжних періодичних видань.

Планове комплектування фонду здійснюється за допомогою серйозного аналізу навчальних планів, програм, тематики наукових досліджень, контингенту студентів а також співпраці кафедр і наукової бібліотеки у веденні та редагуванні картотеки книгозабезпечення навчального процесу РДГУ і картотеки програм та навчально-методичних посібників.

Бібліотека визначає для себе чіткі пріоритети в тематичному, типовому і видовому складі формування своїх фондів. Головними критеріями відбору літератури є інформаційна значимість, якість документа та відповідність запитам користувачів. При цьому особлива увага зосереджується на виконанні вимог сучасної вищої школи України. Фонди бібліотеки формуються такими шляхами: безпосереднього придбання книг, періодичних видань, електронних ресурсів за рахунок бюджетних та позабюджетних коштів; численних дарунків від авторів книг та різноманітних державних і громадських організацій; передачі до бібліотеки наукових праць викладачів РДГУ (в друкованому та електронному варіантах), які видавались редакційно-видавничим відділом нашого університету.

Доукомплектування здійснюється паралельно з поточним комплектуванням. Його мета - це ліквідація прогалин у комплектуванні, що виникли з різних причин. Основними джерелами доукомплектування є: документообмін з обміннорезервними фондами інших бібліотек; благодійні фонди; література прийнята від читачів взамін загубленої.

В результаті проведеної акції «Подаруй бібліотеці сучасну художню книгу», яка була приурочена до Всеукраїнського дня бібліотек, студенти і викладачі РДГУ подарували бібліотеці книги сучасної художньої літератури.

Працюючи над створенням електронної бібліотеки, ми продовжуємо роботу над формуванням фонду необхідними електронними джерелами інформації, які надходять з книготоргової мережі, а також отримуємо електронні копії видань, підготовлених викладачами РДГУ. Традиційно бібліотека передплачує повнотекстову базу даних правових документів інформаційно-пошукової системи «Консультант».

До фондів наукової бібліотеки надходять і спеціальні види літератури (дисертаційні роботи, захищені в РДГУ, дипломні роботи студентів університету, а також автореферати дисертацій, що надсилаються до нашої бібліотеки з інших навчальних закладів та наукових установ).

З метою покращення обслуговування користувачів (бібліотечного, бібліографічного, інформаційного) бібліотека продовжує формувати та удосконалювати довідково-бібліографічний фонд.

Створення довідково-пошукового апарату

Бібліотека продовжує роботу з якісного формування довідково-пошукового апарату. Оперативно на весь потік нових надходжень ретельно здійснюється аналітико-синтетична обробка документів та всі необхідні технологічні процеси каталогізації.

Довідково-пошуковий апарат університетської бібліотеки ведеться в традиційній картковій та електронній формах.

До його складу входять 24 карткових планомірно-організованих, взаємопов'язаних і доповнюючих одне одного різноманітних видів (абеткових, систематичних, жанрових, спеціальних, тематичних та інших бібліотечних каталогів і картотек):

Каталоги:

- генеральний абетковий каталог;
- генеральний систематичний каталог;

- абеткові та систематичні каталоги фондів структурних підрозділів бібліотеки;
- каталог книг на іноземних мовах (неадаптовані тексти);
- каталог періодичних видань наукової бібліотеки РДГУ;
- каталог авторефератів дисертацій, які надходять до наукової бібліотеки РДГУ (в абетковому та систематичному варіанті).

Картотеки:

- генеральна систематична картотека статей;
- картотека рідкісних видань наукової бібліотеки РДГУ (в абетковому та систематичному варіанті);
- тематичні картотеки (сценарії культурно-просвітницьких заходів);
- жанрові картотеки (картотека поезії, картотека драматичних творів);
- спеціальні картотеки (картотека наукових праць викладачів РДГУ);
- картотека назв творів художньої літератури (романи, повісті). (Ведеться в 2-х варіантах на книги та на художні твори, опубліковані в літературно-художніх журналах);
- картотека серійних видань;
- картотека бакалаврських, дипломних, магістерських робіт студентів РДГУ;
- картотека електронних видань (CD);
- картотека навчальних програм (для вищих навчальних закладів та загальноосвітніх шкіл);
- картотека навчально-методичних посібників для вищих навчальних закладів (систематична);
- картотека брошур (абеткова);
- краєзнавча картотека.

Як засіб ведення довідково-пошукового апарату в електронному режимі, в науковій бібліотеці РДГУ функціонує комп'ютерна програмна система «УФД/Бібліотека» та повнотекстова нормативно-правова база інформаційно-пошукової комп'ютерної системи «Консультант».

Бібліотека продовжує формувати електронний каталог, що створюється на основі записів книг, брошур, CD, статей із журналів та частин документа. Крім нових надходжень ще і ретроспективно до електронного каталогу заносяться записи книг з різних галузей знань, які вийшли друком в період з 1995 до 2002 р. За рік електронний каталог поповнюється приблизно на 17 тисяч записів.

Також бібліотека здійснює роботу зі створення таких бібліографічних баз даних:

- наукових праць викладачів РДГУ;
- періодичних видань, які отримує університетська бібліотека;
- авторефератів дисертацій, які надходять до наукової бібліотеки РДГУ;

– книгозабезпечення навчального процесу РДГУ.

Продовжуємо роботу зі створення реферативної бази даних, що складається із рефератів статей збірника наукових праць РДГУ «Оновлення змісту, форм, методів навчання і виховання в закладах освіти» (реалізація загальнодержавного проекту «Україніка наукова»).

Згідно з перспективними і поточними планами проводиться вибіркове поточне (тематичне та галузеве) і повне редагування каталогів, картотек, баз даних.

Організація та збереження книжкових фондів

Наукова бібліотека РДГУ приділяє велику увагу раціональній організації та збереженню своїх фондів на паперових і електронних носіях. Проводиться відповідна робота з їх ефективного розміщення, регулярного обезпилення, перевірки правильності розстановки, ремонту і збереження.

Бібліотека продовжує роботу щодо багатоаспектного вивчення своїх фондів. Особлива увага спрямовується на подальше формування та вивчення фонду рідкісних і цінних видань, а також удосконалення роботи зі створення депозитарного фонду наукових праць викладачів РДГУ (в паперовому та електронному варіанті).

Структурні підрозділи бібліотеки постійно вивчають стан використання своїх фондів з метою подальшого вилучення літератури, що втратила свою актуальність, наукову і виробничу цінність, а також зношеної та дублетної. Ця робота традиційно виконується у співпраці з професорсько-викладацьким складом університету.

На всі отримані за рік паперові та електронні видання здійснюються відповідні процеси бібліотечного обліку згідно правил та вимог державних нормативних документів і стандартів. На літературу, яку вилучали із фондів були підготовлені відповідні акти і робляться необхідні записи в облікових паперових документах та здійснюються технологічні операції в базі даних електронних інвентарних і сумарних книг.

Комп'ютерні технології

Діяльність наукової бібліотеки РДГУ спрямовується на подальше створення та розширення електронної бібліотеки, як системи, що реалізує уніфікований підхід до накопичення, збереження та організації різноманітної інформації з метою пошуку, аналізу і доступу до неї. З цією метою програма комп'ютеризації нашої бібліотеки здійснюється у таких напрямках:

- розширення мережі і технічної бази;
- удосконалення роботи з програмною комп'ютерною системою «УФД/Бібліотека» (нашим базовим програмним забезпеченням);
- ведення статистики комплектування і руху фонду;
- автоматизоване обслуговування читачів;
- створення електронного каталогу та бібліографічних баз даних;
- створення повнотекстових електронних ресурсів;
- створення реферативних баз даних;
- використання зовнішніх мереж і технологій.

У науковій бібліотеці РДГУ функціонує локальна комп'ютерна мережа, яка складається з 14 персональних комп'ютерів (в т.ч. і 1 серверу). Здійснюється необхідна робота з обслуговування й адміністрування мереж та програм, захисту баз даних, їх архівування.

На основі інформаційних можливостей комп'ютерної програмної системи «УФД/Бібліотека» ведеться статистика комплектування, здійснюється інтегрований та диференційований облік документів (в т. ч. процеси вилучення літератури).

Продовжуємо роботу з формування електронного каталогу на основі опрацювання вхідного документального потоку та ретроконверсії фонду. База даних електронного каталогу нараховує загалом майже 170000 записів. Бібліотека продовжує формувати і такі бібліографічні бази даних :

- наукових праць викладачів РДГУ;
- комплектування (попередніх замовлень на літературу);
- книгозабезпечення навчального процесу РДГУ;
- авторефератів дисертацій, які отримує наукова бібліотека РДГУ;
- періодичних видань, які передплачує наукова бібліотека РДГУ.

Формування повнотекстових електронних ресурсів здійснюється на основі дисків (CD, DVD), які надходять від видавництв та книготоргової мережі. Університетська бібліотека продовжує

передплачувати повнотекстову базу даних законодавчих та нормативно-правових документів інформаційно-пошукової системи «Консультант». Вона дозволяє мати доступ до всіх опублікованих та неопублікованих державних офіційних документів із змінами та доповненнями, забезпечує миттєвий контекстовий пошук. Також фонд наукової бібліотеки поповнюється за рахунок електронних копій друкованих видань, підготовлених викладачами кафедр та випущених редакційно-видавничим центром нашого університету.

З метою успішної реалізації наукового проекту формування Всеукраїнської реферативної бази даних «Україніка наукова» університетська бібліотека, як учасник цього проекту здійснює реферування збірника наукових праць РДГУ «Оновлення змісту, форм, методів навчання і виховання в закладах освіти». До бази даних внесено реферати статей на українській, російській та англійській мовах.

Різноманітні електронні ресурси наукової бібліотеки РДГУ успішно використовуються в обслуговуванні користувачів. В електронному режимі видаються довідки читачам. Пошук здійснюється за будь-яким елементом опису. Якості обслуговування сприяє ретельно складений силами бібліотеки рубрикатор ключових слів. Також ефективному пошуку літератури за електронним каталогом сприяють бібліографічні записи книг, супроводжені анотаціями. Читачі мають можливість використовувати повні тексти документів, які представлені в базах даних, в т. ч. і бібліографічні та біобібліографічні посібники, створені науковою бібліотекою РДГУ.

Чільне місце в роботі з удосконалення електронної бібліотеки займає діяльність, спрямована на підтримку віртуального спілкування бібліотеки і її користувачів. Мережа Інтернет дозволяє знаходити необхідні інформаційні ресурси. Та головним завданням бібліотеки є подальша робота з удосконалення власного web-сайту. Він майже повністю був модернізований (фактично створеним заново). Причина полягала у наданні більших можливостей для розширення інформаційного контенту сайту з метою якіснішого і оперативнішого задоволення запитів користувачів та їх потреб у інформації. Сайт наукової бібліотеки РДГУ своїм змістовним наповненням виконує широкий спектр завдань:

- представлення всіх аспектів бібліотечної діяльності та розмаїття її інформаційних ресурсів;
- сприяння вирішенню завдань інформатизації освітнього та науково-дослідницького процесів;

- забезпечення інтеграції ресурсів бібліотеки в єдиний інформаційний простір;
- підвищення інформаційної культури користувачів.

Сайт значно поповнюється за рахунок ресурсів, розрахованих на інформаційні центри бібліотеки. Віддалені користувачі на нашому сайті мають можливість доступу до електронного каталогу та баз даних бібліотеки, знайомитись з віртуальними виставками та презентаціями з актуальних питань, які регулярно розміщуються на сайті, та іншою корисною інформацією. Також читачі мають можливість отримати віртуальну довідку та висловити свої враження і побажання щодо змістового наповнення сайту та його технічних особливостей.

Бібліотека інформаційно підтримує і свою web-сторінку на загальноуніверситетському сайті.

Наукова діяльність

Наукова діяльність наукової бібліотеки спрямовується на пошук і теоретичне обґрунтування ефективних форм удосконалення науково-бібліографічної, продовження науково-дослідницької роботи, науково-методичної та видавничої діяльності та здійснення багатоаспектної інформаційної підтримки наукових досліджень викладачів, студентів, магістрів, аспірантів і докторантів РДГУ.

Науково-дослідна та видавнича діяльність

1.1. Продовжуємо роботу над довгостроковим дослідницьким проектом «Історія РДГУ». На основі результатів досліджень здійснюється підготовка матеріалів до випуску наступного другого тому наукового літопису «РДГУ в персоналіях» (біобібліографічний посібник).

1.2. Наукова бібліотека РДГУ продовжує роботу в рамках Всеукраїнського довгострокового проекту формування загальнодержавної реферативної бази даних «Україніка наукова», що відображається у третій серії Українського реферативного журналу «Джерело», а також в онлайн-доступі (Керівник проекту – Національна бібліотека України ім. В. Вернадського, координатор – Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. Сухомлинського). В рамках цього проекту здійснюється реферування збірника наукових праць РДГУ «Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти».

1.3. Наукова бібліотека РДГУ – організатор щорічних науково-практичних конференцій, в яких приймають участь молоді науковці кафедр книгознавства, бібліотекознавства, бібліографії, культурології,

документальних комунікацій. Підтвердженням цієї тези є і сьогоднішня наша конференція «Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету: стан і перспективи розвитку».

Науково-видавнича діяльність

2.1. Продовжуємо роботу зі збору, аналітико-синтетичної обробки, моніторингу наукових видань викладачів нашого університету та робіт про них. Результатом таких досліджень є подальша робота з укладання наступних випусків персональних біобібліографічних покажчиків, що входять до серії «Академіки, доктори наук, професори РДГУ». В 2011 р. започатковано випуск біобібліографічних покажчиків серії «Діячі культури та мистецтв РДГУ». Традиційно продовжували роботу над випуском щорічників «Друковані праці РДГУ за ... рік». На сьогодні вийшло 15 випусків серії «Академіки, доктори наук, професори РДГУ».

2.2. В рамках серії «Діячі культури та мистецтв РДГУ» видано друком біобібліографічний покажчик:

Литвинчук Анатолій Іванович : біобібліогр. покажч. / уклад.: С. Н. Грипич, Л. М. Буравкова, М. П. Мельникович. – Рівне : РДГУ, 2011. – 133 с.

2.3. Видані чергові випуски щорічника:

а) *Друковані праці Рівненського державного гуманітарного університету за 2009 р. : бібліогр. покажч. / уклад.: С. Н. Грипич, Н. В. Марчук, І. Б. Шиховцова, М. П. Мельникович. – Рівне : РДГУ, 2011. – 284 с.*

б) *Періодичні видання наукової бібліотеки РДГУ : поточний покажчик на 2012 р. / уклад.: А. А. Кузнецова. – Рівне, 2011. – 16 с.*

2.4. До всеукраїнської науково-практичної конференції, яка була організована в РДГУ «Розвиток професійної ідентичності в процесі вузівського навчання», бібліотекою університету виданий бібліографічний покажчик літератури за темою конференції:

Розвиток професійної ідентичності в процесі навчання у вищих навчальних закладах : бібліогр. покажч. / уклад.: С. Н. Грипич, Л. М. Буравкова, М. П. Мельникович. – Рівне : РДГУ, 2011. – 78 с.

2.5. В рамках серії «Педагогічна інноватика» видано рекомендаційні списки літератури:

а) *Підготовка конкурентоспроможного вчителя в умовах формування єдиного Європейського освітнього простору : реком. список л-ри / уклад.: С. Н. Грипич, Л. В. Ковальчук. – Рівне : РДГУ, 2011. – 20 с.*

б) *Інтернаціоналізація компетентності та засобів виховання фахівця : реком. список л-ри / уклад.: С. Н. Грипич, Л. . Ковальчук. – Рівне : РДГУ, 2011. – 20 с.*

2.6. З метою визначення динаміки науково-видавничої роботи наукової бібліотеки РДГУ видано друком бібліографічний покажчик літератури:

Бібліографічні посібники наукової бібліотеки РДГУ. 2001-2011 рр. : бібліогр. покажч. / уклад.: С. Н. Грипич, Л. В. Ковальчук. – Рівне : РДГУ, 2011. – 53 с.

2.7. Підготовлено до друку бібліографічний покажчик

Інформаційне обслуговування користувачів в інформаційних установах: сучасний стан та перспективи розвитку: наук.-допоміж. покажч. л-ри / уклад. О. В. Брата щук. – Рівне : РДГУ, 2011. – 48 с.

Наукові публікації, участь у науково-практичних конференціях

Наукова бібліотека РДГУ репрезентує свій досвід та здобутки, а також результати наукових досліджень на різноманітних науково-практичних конференціях та публікаціях у періодичних виданнях і збірниках наукових праць (в т. ч. і матеріалів конференцій).

За останній час були опубліковані та подані до друку статті та книги:

1. Грипич С. Н. Етнокультура, традиції та звичаї українців Волині як об'єкт наукових досліджень доби незалежності: 1991-2010 рр. / С. Н. Грипич, О. В. Білявцева // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. – К. : Міленіум, 2011. – № 1. – С. 158–159.

2. Грипич С. Книга як основа розвитку духовної та інтелектуальної культури людини / С. Грипич // Вісн. Кн. палати. – 2011. – № 9. – С. 47–50.

3. Грипич С. Підготовка фахівців спеціальності "Культурологія" на базі наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету / С. Грипич, О. Білявцева // Вищ. шк. – 2011. – № 9. – С. 101–107.

4. Грипич С. Н. Постать Ярослава Мудрого у контексті бібліотечної справи та книжкової культури України / С. Н. Грипич // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр.: наук. записки РДГУ. – Рівне : РДГУ, 2011. – Вип. 21. – С. 561–570.

5. Грипич С. Н. Співпраця Малої академії наук України (Рівненська філія) із науковою бібліотекою РДГУ під час проведення Першої Всеукраїнської літньої школи мистецтвознавства /

С. Н. Грипич // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр.: наук. записки РДГУ. – Рівне : РДГУ, 2011. – Вип. 22. – С. 311–312.

6. Грипич С. Н. Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету : основні аспекти діяльності / С. Н. Грипич // Звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, співробітників, студентів РДГУ, 10 берез. 2011 р. Секція «Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії». – Рівне : РДГУ, 2011. – С. 23–26.

7. Звідки життя повниться добром. Життєвий шлях Руслана Михайловича Постоловського у спогадах, світлинах, коментаріях та його наукова спадщина // уклад.: С. Н. Грипич, В. М. Шеретюк. – Рівне : Вид. О. Зень. – 2011. – 224 с.

8. Кафедра історії України: інформ.-метод. посіб. // уклад.: С. Н. Грипич, С. М. Поліщук, Г. М. Тарасюк. – Рівне : РДГУ, 2011. – 97 с.

9. Кафедра загальної і соціальної педагогіки та акмеології : інформ.-метод. посіб. // уклад.: С. Н. Грипич, С. М. Поліщук, Г. М. Тарасюк. – Рівне : РДГУ, 2011. – 75 с.

10. Поліщук С. М. Професійне вдосконалення бібліотечних спеціалістів – важлива складова успішної діяльності бібліотек ВНЗ / С. М. Поліщук // Звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, співробітників, студентів РДГУ, 10 березня 2011 р. Секція «Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії». – Рівне : РДГУ, 2011р. – С. 26–29.

11. Семенюк Г. П. «Фонд рідкісних і цінних видань наукової бібліотеки РДГУ як джерело історико-культурної спадщини». Стаття подана до друку у Вісник Львівського національного університету ім. І. Франка. Серія «Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології» (Вип. за 2011 р.).

12. Семенюк Г. П. «Культурно-просвітницька робота наукової бібліотеки РДГУ – важлива складова освітньо-виховного процесу». Стаття подана до друку у Вісник Львівського національного університету ім. І. Франка. Серія «Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології» (Вип. за 2011 р.).

Діяльність наукової бібліотеки РДГУ, спрямована на допомогу науковому процесу та науково-дослідній роботі

4.1. В межах своєї компетенції надаємо допомогу студентам і науковцям університету в проведенні наукових досліджень, підготовці і написанні дисертаційних, магістерських робіт та ін.

4.2. З метою інформування кафедр про стан документного забезпечення навчальних дисциплін започаткована серія інформаційних посібників «Інформаційно-методичне забезпечення навчальних дисциплін кафедр фондами наукової бібліотеки РДГУ», в рамках якої видані друком посібники:

а) *Кафедра історії України : інформ.-метод. посіб. / уклад.: С. Н. Грипич, С. М. Поліщук, Г. М. Тарасюк. – Рівне : РДГУ, 2011. – 98 с.*

б) *Кафедра загальної і соціальної педагогіки та акмеології : інформ.-метод. посіб. / уклад.: С. Н. Грипич, С. М. Поліщук, Г. М. Тарасюк. – Рівне : РДГУ, 2011. – 75 с. (Цей посібник також видано в рамках діяльності «Центру психолого-педагогічної інформації наукової бібліотеки РДГУ»).*

4.3. З метою якіснішого обслуговування користувачів у науковій бібліотеці створені та функціонують «Центр з психолого-педагогічної інформації», «Центр молодого дослідника», «Центр правової інформації», які створені як комплекс функцій, завдань, методів і технологій, що сприятимуть оперативному інформаційному забезпеченню студентів, викладачів, співробітників університету.

4.4. Визначаємо класифікаційні індекси на статті і книги, які готують до друку викладачі РДГУ.

4.5. Надаємо довідки та консультації щодо підбору літератури до наукових робіт.

4.6. Інформуємо керівників колективних наукових проектів в режимі «Вибіркового розповсюдження інформації» (ВРІ).

4.7. Продовжуємо роботу з формування фонду бібліотеки необхідними науковими виданнями (в тому числі і викладачів РДГУ).

4.8. Беремо участь у підготовці та проведенні міжнародних, всеукраїнських, обласних науково-практичних конференцій, семінарів, які проходили в РДГУ. Проведення цих заходів супроводжується підготовкою та випуском відповідної бібліографічної продукції та ін.

Науково-методична діяльність

Науково-методична діяльність бібліотеки спрямовується на покращення управління, планування, вибору пріоритетів у ресурсозбереженні й технічному переоснащенні бібліотеки, вироблення критеріїв результативності роботи. І здійснюється вона за такими напрямками, як:

– науково-аналітичний, що передбачав збір та узагальнення фахової інформації про бібліотеку і на її основі готувалися необхідні документи, проекти для вирішення конкретних завдань;

- організаційно-нормативний, що забезпечував допомогу в підготовці інструктивно-регламентуючої, методичної документації;
- інноваційний, що був спрямований на забезпечення впровадження в практику здобутків бібліотечної галузі, впровадження та розширення інформатизації бібліотеки;
- інформаційно-педагогічний, що сприяв формуванню інтегрованого, професійного світогляду та розширенню співпраці бібліотек.

Науково-методичне забезпечення діяльності бібліотеки здійснюється відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових документів, державних стандартів, постанов, розпоряджень, рішень профільних міністерств України та відповідних матеріалів і документів бібліотек – регіональних та всеукраїнських методичних центрів.

Нами розроблені такі внутрішньо-бібліотечні документи як: «Концепція розвитку наукової бібліотеки РДГУ на 2012-2016 рр.»; «Положення про центр молодого дослідника»; «Положення про центр правової інформації»; «Положення про проведення атестації працівників наукової бібліотеки РДГУ», складене на основі «Положення про проведення атестації працівників підприємств, установ, організацій та закладів галузі культури», затвердженого Наказом Міністерства культури і туризму України № 44 від 16. 07. 2007 р. та «Змін до положення про проведення атестації працівників підприємств, установ, організацій та закладів галузі культури», затвердженого Наказом Міністерства культури і туризму України №38 від 13. 09.2010 р.

Вирішуються поточні питання та завдання пов'язані із стратегічним плануванням бібліотечної діяльності, формуванням, збереженням і використанням інформаційних ресурсів, удосконаленням програмного забезпечення тощо. Своєчасно приймаються управлінські рішення, підвищувався ступінь їхньої обґрунтованості завдяки оперативному накопиченню, обробці та аналізу інформації про хід виробничого процесу, підтримці та продуктивній взаємодії між структурними підрозділами; ефективно координували партнерську діяльність інформаційних центрів бібліотеки та ін.

Регулярно проводяться засідання методичної ради наукової бібліотеки. Аналізуються річні і квартальні плани та звіти роботи бібліотеки і її структурних підрозділів. Також здійснюється контроль

за діяльністю структурних підрозділів бібліотеки в т.ч. і шляхом комплексних перевірок їх роботи.

З метою визначення подальших перспектив розвитку і удосконалення всіх ланок своєї діяльності бібліотека працює над вивченням інноваційних процесів бібліотечно-бібліографічної та інформаційної діяльності, впроваджувала в практику досвід колег новаторів. Вже стало традицією щороку організовувати в бібліотеці «Тиждень інноваційної роботи». Всі проекти, які були представлені в рамках «Тижня...» структурними підрозділами у конкурсі «Новітніх бібліотечних проєктів» у звітному році, знаходять відображення в планах роботи наукової бібліотеки РДГУ на наступний рік.

Бібліотека університету репрезентує свій досвід, здобутки, а також результати наукових досліджень на різноманітних науково-практичних конференціях та публікаціях у періодичних виданнях і збірниках наукових праць (в т. ч. і матеріалів конференцій).

Традиційно наукова бібліотека РДГУ є базою проходження навчальної і виробничої практики для студентів спеціальності «Книгознавство. Бібліотекознавство. Бібліографія», а також необхідна методична допомога надавалась студентам, які працюють над написанням кваліфікаційних робіт (бакалаврських, дипломних, магістерських) на основі досвіду діяльності бібліотеки університету.

Продовжує свою роботу методичне об'єднання бібліотек 4-х коледжів, які входять до складу РДГУ.

Підвищення кваліфікації

Робота з підвищення кваліфікації спрямовується на подальше удосконалення теоретичних знань, а також практичних навичок відповідно до нових наукових досягнень в галузі бібліотекознавства, бібліографії та інформаційної діяльності.

З огляду на рівень сучасних завдань, які стоять перед бібліотеками вищих навчальних закладів, на основі «Положення про проведення атестації працівників наукової бібліотеки РДГУ» та відповідного Наказу ректора університету, у 2011 р., в науковій бібліотеці РДГУ була проведена атестація. Вона дала можливість визначити професійну кваліфікацію і ділові якості працівників, виходячи з результатів їх роботи, а також визначити перспективи їх подальшого професійного і посадового росту.

Організація підвищення кваліфікації здійснюється з використанням різних форм: самоосвіти, індивідуальних консультацій, колективних фахових навчальних заходів тощо.

Щороку плани з підвищення кваліфікації складаються з урахуванням пропозицій самих працівників бібліотеки. Робота з підвищення кваліфікації включає заходи тематика і форми яких базуються на диференційованому підході до різних категорій бібліотечних працівників в залежності від займаної посади і функціональної спеціалізації, освіти, виробничого стажу і досвіду роботи. Проводяться заходи з підвищення кваліфікації, об'єднані в такі цикли як: «Школа керівника», «Школа новітніх технологій», «Наукові зустрічі», «Професійний практикум» та ін. Наприклад, в рамках циклу «Школа новітніх технологій» проводимо консультації та практикуми з інженером-програмістом ЗАТ «Українського фондового дому», як представником установи, що є розробником комп'ютерної програмної системи «УФД/Бібліотека», яка використовується в науковій бібліотеці РДГУ.

Серед наочних форм підвищення кваліфікації в науковій бібліотеці РДГУ започатковано випуск інформаційного листка «Професійний навігатор», з якого працівники бібліотеки отримують інформацію про фахові статті і книги, які пропонуються для подальшого самостійного ознайомлення. Інформація розміщується на спеціальному стенді і регулярно оновлюється.

З метою узагальнення власного практичного досвіду та визначення подальших перспектив розвитку наша бібліотека організовує щорічні науково-практичні конференції, в яких приймають участь молоді науковці кафедри книгознавства, бібліотекознавства, бібліографії РДГУ, колеги інших вищих навчальних закладів Рівненщини, а також працівники бібліотек коледжів, які входять до складу РДГУ. Ми проводимо вже шосту таку конференцію.

Важливою ланкою в професійному розвитку персоналу є комунікативно-професійні зв'язки з бібліотечними фахівцями інших регіонів та можливості знайомства з досвідом роботи бібліотек України. Працівники наукової бібліотеки РДГУ беруть активну участь у семінарах, регіональних, всеукраїнських, міжнародних науково-практичних конференціях, нарадах, на яких піднімаються питання діяльності бібліотек вищих навчальних закладів у світлі модернізації вищої освіти, інформатизації суспільства. Наприклад, за останній час бібліотека взяла участь у таких наукових заходах як:

З цією метою ми взяли участь у таких науково-практичних конференціях, семінарах:

1. Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Формування єдиного галузевого інформаційного ресурсу шляхом кооперативного аналітико-синтетичного опрацювання документів галузевої тематики».

(Київ, 3 березня 2011 р.). Організатор: Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. Сухомлинського.

1. Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бібліотека як науково-інформаційний, освітній та культурний центр вищого навчального закладу». (Київ, 17-19 травня 2011 р.). Організатор: Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Т. Шевченка.

2. Міжнародній науково-практичній конференції «Книга і бібліотека в системі науково-інформаційного забезпечення університетської науки і освіти» (З нагоди 350-річчя «Львівського національного університету ім. Івана Франка: історія, виклики сучасності, візія майбутнього»). (Львів, 10-11 жовтня 2011 р.). Організатор: Львівський національний університет ім. І.Франка та Наукова бібліотека цього вищого навчального закладу.

3. Всеукраїнській науково-практичній конференції «Формування, використання та збереження бібліотечних фондів бібліотек ВНЗ в умовах розвитку інформаційних технологій». (Львів, 11-12 травня 2011 р.). Організатор: Наукова бібліотека Львівського національного університету ім. І.Франка.

4. Нараді директорів бібліотек вищих навчальних закладів Київської та Львівської зон за темою «Управління бібліотекою вищого навчального закладу в сучасних умовах». (Тернопіль, 11-13 жовтня 2011 р.). Проведено Науковою бібліотекою ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Т. Шевченка і організовано на базі бібліотеки Тернопільського національного економічного університету.

5. Міжнародній науково-практичній конференції «Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України: стан та перспективи». (Київ, Переяслав-Хмельницький, 9-11 листопада 2011 р.). Організатори: Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. Сухомлинського та бібліотека Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. Сковороди.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колесникова Т. Електронні форми бібліотек ВНЗ як вищий рівень інформатизації бібліотечної діяльності в освіті / Т. Колесникова // Вісн. кн. палати. – 2011. – № 3. – С. 23–28.

2. Колесникова Т. Інтеграція бібліотек ВНЗ України як умова створення бібліотечного сегменту національного інформаційного

простору / Т. Колесникова // Бібл. форум України. – 2010. – № 4. – С. 5–8.

3. Костирко Т. М. Місце бібліотеки у формуванні корпоративного середовища ВНЗ / Т. М. Костирко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2011. – № 2. – С. 12–18.

4. Павленко Т. Сучасні тенденції розвитку бібліотек вищих навчальних закладів / Т. Павленко // Бібл. форум України. – 2010. – № 4. – С. 24–29.

5. Ярошенко Т. Проект "Електронна бібліотека: центри знань в університетах України" – інновації через співробітництво / Т. Ярошенко // Бібл. вісн. – 2009. – № 3. – С. 3–5.

Зміст

1. Грипич С. Н. НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	3
2. Поліщук С. М. КНИГОЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ РДГУ.....	29
3. Кучерук І. М. ФОНД ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЗАДОВОЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАПИТІВ КОРИСТУВАЧІВ.....	36
4. Купрунець В. П. ПАСПОРТИЗАЦІЯ КНИЖКОВИХ КОЛЕКЦІЙ ТА ЗІБРАНЬ РІДКІСНИХ І ЦІННИХ ВИДАНЬ ЯК ФАКТОР ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО РОЗКРИТТЯ ФОНДІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ.....	42
5. Марчук Н. В. ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ НА ДОПОМОГУ САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ.....	46
6. Іванчук О. В. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ СУБ'ЄКТІВ НАВЧАЛЬНОГО І НАУКОВОГО ПРОЦЕСУ.....	51
7. Гаврилюк І. А., Себестьянович О. О. РОЛЬ WEB-САЙТУ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУПРОВІДІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ І НАУКИ.....	57
8. Семенюк Г. П. ВИСТАВКОВА ТА РЕКЛАМНО-ІМІДЖЕВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ.....	62

Збірник матеріалів
VI-ї науково-практичної конференції

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: СТАН І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент, директор
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Г. П. Семенюк – заступник
директора наукової
бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету.

Технічний редактор:

Л. С. Кушка – провідний
бібліотекар наукової
бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету.

Комп'ютерна верстка:

Себестьянович О.О. – зав.
сектором наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету

Формат 60*84 1/16
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Тираж 100 прим.
Наукова бібліотека РДГУ